

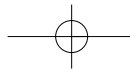
WAT DENKEN DE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN ERVAN?

**RAPPORT VAN NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN
OVER HET RESPECT VAN HUN RECHTEN IN BELGIË**

Voor elk kind
Gezondheid, Onderwijs, Gelijkheid en Bescherming
VOOR EEN BETERE WERELD

unicef

Dit rapport is opgedragen aan al diegenen die hier op een dag zijn aangekomen met hoop op een beter leven en aan al diegenen die elke dag strijden voor het respect voor de rechten van alle kinderen.

Het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties vermoedt dat 50 miljoen mensen in de wereld hun land hebben ontvlucht omwille van oorlog, vervolging, ontbering, uitbuiting, armoede,...De helft van deze mensen zijn kinderen. Dit wil zeggen dat 25 miljoen kinderen in de wereld zich hebben verplaatst. Dit cijfer komt overeen met de bevolking van Denemarken, Noorwegen, Finland en Zweden samen.

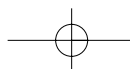
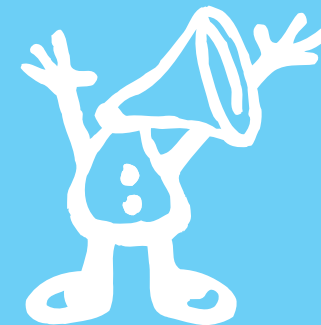
In de geïndustrialiseerde landen vertegenwoordigen kinderen, al dan niet vergezeld door hun ouders, de helft van het aantal asielaanvragers. Deze kinderen en jongeren komen voornamelijk uit Afrikaanse landen ten Zuiden van de Sahara, Noord-Afrika, het Midden-Oosten en Oost-Europa. In 1999 waren er meer dan 20.000 kinderen met een asielaanvraag in Europa, Noord-Amerika en Australië. Elk jaar vragen honderden niet-begeleide minderjarige vreemdelingen asiël aan in geïndustrialiseerde landen. Slechts een klein aantal onder hen krijgen het vluchtelingenstatuut.

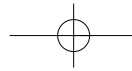
Het is niet juist te denken dat alle vluchtelingen zich in Europa bevinden. Het merendeel van de vluchtelingen bevindt zich in Afrika en vaak in een buurland van het land dat ze zijn ontvlucht. UNICEF, in samenwerking met andere agentschappen van de Verenigde Naties, zoals het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties, komt kinderen ter hulp die hun land zijn ontvlucht omwille van oorlog of vervolging. UNICEF vaccineert ook in de vluchtelingenkampen en geeft proteïnerijk voedsel, gezondheidszorg, drinkwater en onderwijs aan de kinderen. Ook in België worden de vluchtelingenkinderen geconfronteerd met tal van problemen. De overheid erkent het probleem en veel verbeteringen zijn op til, maar er is nog gigantisch veel werk te verzetten. Heel wat Kinderrechtenorganisaties hebben de krachten gebundeld en maken deel uit van het Platform 'Kinderen op de Vlucht' en trachten deze kinderen te helpen.

Als we de situatie van deze kinderen in België en in de wereld willen verbeteren, is het van primordiaal belang om allemaal samen te werken met de kinderen en de jongeren zodat zij kunnen genieten van een zeker asiëlrecht en dezelfde rechten hebben als andere kinderen. Precies dit is het doel van het rapport, gerealiseerd door het What Do You Think?-project, gecoördineerd door UNICEF België.

Inhoud

Boodschap van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen	4
Korte inleiding	6
Over wie gaat dit rapport?	9
De procedure	10
De opvang	13
Onderwijs	15
Gezondheid	17
De Voogdij	18
Na 18 jaar ?	19
Aanbevelingen van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen	20
Bijlagen :	
I. Het "What Do You Think ?"- project	22
II. Acties ondernomen in 2002 en 2003 door het What Do You Think?-project over de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen	23
III. Organisaties en scholen die hebben bijgedragen tot het rapport. Organisaties die hulp verlenen aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen	24
IV. Uittreksel uit de aanbevelingen van het Platform Kinderen op de Vlucht over de opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in België	28

Boodschap van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

het centrum, over de hulpverlening, over het leven in België, over de studiemogelijkheden, over onze gezondheidstoestand,... We willen ook dat de Belgische bevolking en onze vrienden beter geïnformeerd zouden worden over onze situatie. Wij willen ons zoals andere kinderen kunnen uitdrukken en deelnemen aan de beslissingen die ons aanbelangen.

Wij hechten ook veel belang aan het feit behandeld te willen worden als kinderen, en niet als volwassenen. Wij zijn in de eerste plaats kinderen in een moeilijke situatie en dan pas vreemdelingen. De dialoog tussen kinderen en volwassenen is een rode draad in dit rapport. Volwassenen moeten leren ons beter te leren kennen en we moeten samen werken aan een oplossing voor de problemen die we ervaren.

Welke zijn de belangrijkste problemen die we ondervinden? Welke zijn de punten die aandacht verdienen?

Wij, de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in België, leggen dit rapport voor aan de politici in België. We hopen dat de Belgische politici het zullen lezen en een politiek zullen voeren die echt aangepast is aan kinderen en die de rechten van alle kinderen in België en in de wereld respecteert. Wij hopen dat het rapport zowel door kinderen als door volwassenen gelezen zal worden, zodat we allemaal kunnen waken over het respect voor de rechten van alle kinderen.

Vier grote thema's die ons nauw aan het hart liggen, zijn het voorwerp van dit rapport. Het gaat om de procedure, de opvang, onderwijs en gezondheid. We hebben ook een klein woordje toegevoegd met betrekking tot de voogdij en ons leven na de meerderjarigheid. Ook andere thema's lijken ons belangrijk, zoals ontspanning, hulpverlening, ons land van herkomst, onze familie,... Toch zijn ze niet opgenomen in dit rapport.

Wat zijn de belangrijkste problemen die we ervaren en wat zijn onze wensen? We halen ze hier al even kort aan.

Een aantal problemen vormen een rode draad doorheen dit rapport. We vragen bijvoorbeeld meer informatie op alle niveaus en van bij de aankomst hier in België: informatie die aangepast is aan onze leeftijd en aan hetgeen we hebben doorgemaakt, informatie over de procedure, over ons dossier met betrekking tot onze asielaanvraag, over het leven in

Wanneer wij in België aankomen worden wij op geen enkele manier familiaal ondersteund. Wij voelen ons voortdurend onbegrepen en vernederd. Wij hebben ons land en onze verwanten moeten achterlaten. Wij hebben vaak geen papieren, geen attesten, we kennen de taal niet altijd: we begrijpen geen Nederlands en soms ook geen Frans, we hebben ook geen kleren die aangepast zijn aan het Belgische klimaat.

Wanneer we in België aankomen, beschikken we niet over de informatie die we nodig hebben om te kunnen weten naar waar of naar wie we moeten gaan. Stel je een jonge Afrikaan voor aan wie men bij z'n aankomst zegt: "Hier heb je een kaart, hier een treinticket, een telefoonnummer, naar dit centrum moet je je begeven, trek je plan." Wij lijden soms meer onder de gebrekkige informatie die we krijgen en onder het tekort aan ondersteuning en omkadering, dan onder het feit dat we ons land hebben moeten verlaten. Wij worden zelden beschouwd als jongeren die in een moeilijke situatie verzeild zijn geraakt.

Intimidatie is één van de grootste problemen die we ervaren tijdens de asielprocedure. Bij onze aankomst weten wij niets over de procedure die wij zullen moeten doorlopen. We zijn bang en we hebben de indruk dat we overal en altijd met dezelfde problemen zullen geconfronteerd worden. We zijn een erbarmelijke situatie ontvlucht en we hopen nu op vrede, zeker nu we geconfronteerd worden met een zeer moeilijke asielprocedure en met mensen die

ons intimideren. We vragen respect, vertrouwen, een opvang en een procedure die aangepast is aan onze leeftijd en onze ervaringen. We willen niet langer gediscrimineerd worden. Op juridisch vlak willen wij geholpen worden door een gespecialiseerde advocaat. Op psychologisch vlak vragen wij bijstand door een gespecialiseerde psycholoog of een specialist. We vragen ook een betere begeleiding en betere informatie.

We vragen ook een eenvormig beleid in de verschillende centra die minderjarigen opvangen en we vragen dat er een einde wordt gesteld aan het opsluiten van minderjarigen in gesloten centra. We stellen vast dat er enorme verschillen bestaan tussen de verschillende open centra in België. Het is niet normaal dat de opvang verschilt naargelang het centrum. We vragen ook meer materiële middelen en meer personeel in de centra en ruimte voor dialoog tussen het personeel van de centra en de jongeren.

We ervaren ook enorme problemen op school. Gebrek aan opvang, informatie en omkadering is jammer genoeg de realiteit. Er zijn verschillende problemen die zich voordoen op vlak van onderwijs. Om te beginnen moeten we al een school vinden die ons wil opvangen. Een ander groot probleem is het resultaat van het feit dat we ons land hebben verlaten zonder dat we een diploma hebben meegebracht. Anderzijds is ook de lange asielprocedure die we moeten doorlopen erg moeilijk en heeft die ook gevolgen op onze gemoedstoestand en ons onderwijs. Gezien de onzekerheid is het voor ons erg moeilijk om onze studies op lange termijn te plannen. We worden ook vaak gediscrimineerd door leerkrachten en leerlingen binnen de school. Wij denken dat dit het gevolg is van een gebrek aan informatie bij de Belgische bevolking over de situatie van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Tenslotte beschikken we over te weinig middelen om de kosten voor de school te betalen en nadat we 18 zijn geworden, zijn we er niet zeker van dat we verder kunnen studeren.

We lijden ook vaak onder de trauma's die we in ons land van herkomst hebben opgelopen. Alle minderjarigen die aankomen op het grondgebied, zouden beroep moeten kunnen doen op een psychologische en medische opvolging, hierin bijgestaan door een vertrouwenspersoon.

Discriminatie is één van de grote problemen die we ondervinden. Dit is niet correct want wij hebben het recht om op dezelfde manier behandeld te worden als andere kinderen. Wij willen zoals alle andere

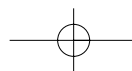
kinderen kunnen leven, studeren en opgroeien. Volgens ons zouden veel problemen opgelost kunnen worden door de inwerkingtreding van de voogdij voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, maar ook dankzij een gecoördineerde politiek voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen: de problemen die we ervaren, vallen binnen het domein van bevoegdheid van veel ministers en we vragen hen om samen na te denken over de verbetering van onze situatie. Veel problemen kunnen ook opgelost worden door de procedure en de informatie aan te passen aan kinderen en jongeren, door meer solidariteit en dialoog tussen kinderen en volwassenen, en door meer solidariteit tussen de kinderen onderling.

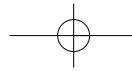
Een betere wereld begint vandaag. We hopen dan ook dat er naar onze ideeën zal geluisterd worden door volwassenen en kinderen in België en dat we de handen in mekaar kunnen slaan om de situatie te verbeteren. Zo zou het leven voor alle kinderen en volwassenen in België en in de hele wereld beter worden.

We willen eindigen door het volgende in herinnering te brengen: het is natuurlijk niet gemakkelijk om te zeggen dat we slecht zijn opgevangen in België; zeker niet als we dat vergelijken met de situatie van ons land toen we het achter ons lieten. Toch zijn er een aantal zaken waar we onder lijden. Soms hebben wij de indruk dat er niet veel verandert, maar misschien willen we de dingen veel te snel veranderd zien of worden we niet voldoende geïnformeerd over de evolutie die wel gerealiseerd wordt? Wij willen ook op de hoogte gehouden worden van de veranderingen die zich zouden voordoen in de wetgeving die betrekking heeft op de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. We zouden ook graag ons zegje kunnen doen over beslissingen die ons aanbelangen en politici blijven ontmoeten om hen onze problemen voor te leggen.

Van onze kant kunnen wij alleen verder doen met hetgeen we al begonnen waren. We staan klaar om onze leerkrachten en vrienden te informeren. Wij zijn ook bereid om Belgische politici te ontmoeten om hen de problemen die wij dagelijks ondervinden voor te leggen. Ook al haalt het misschien niets meer uit voor onszelf, het is het minste dat we kunnen doen voor diegenen die nog na ons zullen komen. Wij hopen dat men zich binnen vijf jaar zal afvragen hoe het ooit mogelijk is geweest dat kinderen en jongeren werden uitgewezen en hoe minderjarigen ooit in gesloten centra werden geplaatst.

Maart 2004

Korte inleiding

Vooraleer het rapport te lezen, willen jullie misschien weten wie het heeft geschreven en hoe het tot stand is gekomen.

Deze tekst bevat de ideeën en de voorstellen van meer dan 150 niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken zijn bij het « What Do You Think ? » project.

Laten we beginnen met kort iets te vertellen over « What Do You Think ? » :

« What Do You Think ? » is een door UNICEF België gecoördineerd project. Het richt zich tot kinderen en jongeren in België jonger dan 18 jaar en wil het recht op meningsuiting en inspraak van kinderen en jongeren op alle niveaus bevorderen.

Concreet stellen wij kinderen en jongeren in België rechtstreeks of onrechtstreeks (via scholen, organisaties) vragen over de naleving van hun rechten en de problemen die ze zien of ervaren. Wij verzamelen hun ideeën, wensen en voorstellen en maken vervolgens hun eisen over aan de politieke verantwoordelijken in België maar ook aan het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève (Orgaan dat toeziet op de goede toepassing van de rechten van het kind in de wereld).

Sinds augustus 2002 denken wij samen met niet-begeleide minderjarige vreemdelingen na over hoe

we hun situatie kunnen verbeteren. We hebben meerdere acties ondernomen zodat er op zoveel mogelijk niveaus naar hen zou geluisterd worden.

Het is nu twee jaar dat we werken rond het thema, we hebben dus al heel wat kunnen doen. Bijna 150 niet-begeleide minderjarige vreemdelingen hebben zich kunnen uitdrukken op verschillende manieren: Een niet-begeleide minderjarige vreemdeling was aanwezig bij de Speciale Zitting van de Verenigde Naties over Kinderen in mei 2002. We hebben tijdens 2002 en 2003 maandelijks bijeenkomsten georganiseerd met de jongeren, we hebben meerdere open centra bezocht in 2003 en we hebben ook drie debatten georganiseerd met niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in de Senaat (20/11/2002), in de Kamer (19/11/2003) en bij Minister Laurette Onkelinx (19/11/2003). We hebben ook een bijdrage geleverd aan de Ronde Tafel van het Platform Kinderen op de Vlucht (05/12/03) en we hebben een ontmoeting gehad met Minister Maria Arena, Minister van sociale integratie (21/01/04).

Hoe zijn we aan dit rapport begonnen?

Zoals we reeds hebben aangehaald is dit niet het eerste rapport dat we hebben gemaakt. In november 2002 hebben we immers een eerste rapport van kinderen en jongeren in België opgesteld voor het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève. Dit rapport bestond uit ideeën en voorstellen van meer dan 12.000 kinderen en jongeren in België en handelde over het respect van hun rechten in België. Sinds twee jaar maken we ook een rapport dat bestemd is voor politici in België, dat het resultaat is van de talrijke debatten die we hebben georganiseerd tussen kinderen, jongeren en politici.

Voor dit rapport zijn we eerst rond de tafel gaan zitten met andere jongeren die daarom niet zozeer onze problematiek beleven. « What Do You Think ? » brengt jongeren tussen 12 en 18 jaar bijeen die een beetje van overal in België komen en die geconfronteerd worden met verschillende soorten problemen. Wij komen ook uit erg verschillende uithoeken van de wereld: uit Cameroen, Rwanda, Guinea, Congo, Centraal-Afrika, Togo, Sierra Leone, Tibet, Iran, Oost-Europa,...

We hebben allemaal samen gepraat over de grote problemen die wij ervaren. We hebben elkaar regelmatig gezien. We hebben begrepen waar « What Do You Think ? » voor staat, wat de Rechten van het Kind zijn en waarom het belangrijk is onze stem te laten horen. We hebben gediscussieerd over alles wat ons zorgen baart: Aids, kindsoldaten, kinderen met een handicap, kinderhandel, milieu, internationale solidariteit, hulpverlening, ... en ook over de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. We hebben ook geleerd dat we de wereld niet in één dag kunnen veranderen, maar dat kinderen en jongeren wel actoren van verandering kunnen zijn.

Waarom het thema van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen?

In juni 2002 heeft het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève, de Belgische regering aangespoord om de situatie van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in België te verbeteren.

We denken dat wij als niet-begeleide minderjarige vreemdelingen heel wat te vertellen hebben over het onderwerp, nu we er zelf middenin zitten. Het is op die manier dat we aan de praat zijn geraakt met andere jongeren over de problemen die we ondervinden en de acties die we zouden kunnen ondernemen om onze problemen op te lossen en zoveel mogelijk jongeren te betrekken bij de discussie. We nodigen ook altijd nieuwe jongeren uit om mee te doen, hoe meer zielen, hoe meer vreugd gaat ook voor ons op! Bovendien is de discussie nog interessanter als er verschillende ideeën gebundeld worden.

Om de vier grootste problemen die de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen te kunnen definiëren, hebben we ons gebaseerd op de problemen die uit de debatten die door « What Do You Think ? » werden georganiseerd op 20 november 2002 in de Senaat: de procedure, de opvang, onderwijs en gezondheid. Voor elk probleem hebben we dan ook een concrete actie willen ondernemen om de zaken te doen vooruitgaan en om zoveel mogelijk verschillende ideeën te verzamelen van jongeren die geen deel uitmaken van onze groep.

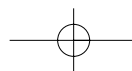
Tijdens onze bijeenkomsten hebben we lange discussies gevoerd over de vier grote problemen. We hebben dan vervolgens nagedacht over de acties die op touw zouden moeten worden gezet om de problemen op te lossen. We hebben ons ook afgevraagd wanneer we die acties zouden

ondernemen en welke middelen we ervoor nodig hadden. Het was natuurlijk niet de bedoeling dat de volwassenen de acties in onze plaats zouden realiseren.

Na lange discussies over de problemen die we ondervinden bij de procedure, hebben we besloten om vóór de federale verkiezingen, een brief te sturen naar alle politieke partijen met onze aanbevelingen.

Om na te gaan of we allemaal dezelfde problemen ondervinden, hebben we besloten om een vergelijkende vragenlijst op te stellen en voor te leggen aan enkele open centra in België. We hebben heel wat jongeren ontmoet en met hen gediscussieerd over het belang onze stem te laten horen en over de problemen die we ondervinden. We hebben vastgesteld dat we allemaal ongeveer dezelfde problemen ondervinden. We hebben ook gemerkt dat de jongeren sneller iets aan ons toevertrouwen, vermits wij in vergelijkbare omstandigheden verkeren. Heel wat kinderen waren ook blij te weten dat ze niet alleen waren. Heel wat onder hen hebben zich dan ook aangesloten bij de jongeren van « What Do You Think ? » en nemen deel aan de bijeenkomsten die we houden voor een dag of een weekend.

Na lange discussies over de problemen die we met onze gezondheid ervaren, hebben we beslist om een brief te sturen met onze aanbevelingen, naar alle Ministers van volksgezondheid in België. De Minister van Hulpverlening aan de Jeugd, Nicole Maréchal heeft hierop gereageerd en we zijn ontvangen door de Minister van Sociale Integratie, Maria Arena.

Ondanks de vele problemen die we ondervinden met het onderwijs en ondanks de goede ideeën die we hadden (een bezoek brengen aan een aantal scholen, een video maken,...), hebben we op dit punt geen concrete actie op touw gezet. Er werd wel een mini-gids vluchtelingen/ niet-begeleide minderjarige vreemdelingen opgesteld door de volwassenen van « What Do You Think ? » en opgestuurd naar meer dan vijftig scholen die rond dit onderwerp wilden werken. Het verslag van de debatten die werden georganiseerd in 2002 en 2003 werd ook opgestuurd naar de Ministers van Onderwijs.

Tijdens de talrijke bijeenkomsten werd het probleem van de gebrekkige opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen aangekaart. We hebben dan ook gewerkt rond de wet met betrekking tot de Voogdij van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en hebben deelgenomen aan een debat rond dit thema met de Minister van Justitie Laurette Onkelinx op 19 november 2003. Wij zijn erg blij met de toepassing van de wet op de Voogdij en we hopen ook dat er heel wat kandidaten zullen zijn die voogd willen worden.

Tijdens al deze bijeenkomsten en acties hebben wij ook heel wat ideeën en wensen verzameld. We hebben achterhaald welke de problemen waren die iedereen ondervond, vermits het niet de bedoeling was om individuele problemen te bespreken. We willen ook benadrukken dat wij specifieke behoeftes hebben, ook al gaat het soms om problemen die ook ondervonden worden door begeleide minderjarigen en hun families.

Dit rapport is dus niet in één dag tot stand gekomen. We hebben veel vergaderingen gehouden. Maar dit

rapport wordt niet alleen gedragen door die jongeren die deelnamen aan onze vergaderingen, het is een rapport van alle jongeren die van dichtbij of van op een afstand hebben deelgenomen aan het project. En die zijn talrijk...

Natuurlijk is er nog veel werk aan de winkel, het is jammer dat het niet mogelijk is om echt alle jongeren te bevragen. We praten dus nooit in naam van alle jongeren.

Zelfs al is ons rapport geen wetenschappelijke studie, we hopen toch dat al het werk toch tot iets zal leiden en dat we de handen in mekaar kunnen slaan om de dingen te veranderen. We hopen ook dat de politici het rapport zullen lezen en dat ze rekening zullen houden met hetgeen we hebben willen duidelijk maken met onze aanbevelingen. We hopen natuurlijk dat ook het personeel van de centra, de leerkrachten, onze schoolkameraden, enz...dit rapport zullen lezen.

We hopen tenslotte dat een aantal van onze voorstellen zullen gerealiseerd worden. Op die manier zullen wij echt het gevoel hebben dat dit rapport tot iets heeft geleid.

Wij hopen om in de toekomst verder te kunnen gaan met het discussiëren met onze groep. Wij willen ook een zo groot mogelijk aantal jongeren bij ons project betrekken en kinderen en jongeren mobiliseren om de zaken te veranderen. Wij hopen ook na te kunnen gaan of met hetgeen in ons rapport is opgenomen, ook echt rekening wordt gehouden.

Eerst en vooral wensen we jullie veel leesgenot.

WIL OOK JIJ DEELNEMEN ?

Als je na dit gelezen te hebben ook wil dat er naar jouw mening wordt geluisterd, laat ons dat dan weten! We kunnen je een mini-gids over de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen opsturen, die je kan helpen om na te denken over het thema binnen je klas of je organisatie. Zijn er andere thema's die jou interesseren zoals aids, racisme, handicap, solidariteit, onderwijs, hulpverlening voor jongeren, enz...? Schrijf ons: « What Do You Think ? »-project, UNICEF België, Kunstlaan 20, 1000 Brussel. Tel. 02/230.59.70. Email: info@whatdoyouthink.be.

Over wie gaat dit rapport ?

ARTIKEL 1 van het Verdrag voor de Rechten van het Kind: Definitie van het Kind (een kind is iedereen tot achttien jaar, tenzij de nationale wet de meerderjarigheid vroeger bepaalt)

ARTIKEL 22 van het Verdrag voor de Rechten van het Kind: Vluchtelingenkinderen of asielaanvragers (Een kind dat gevlucht is en wacht op het statuut van vluchteling moet een speciale bescherming kunnen genieten. De overheid is ertoe gehouden mee te werken met die organisaties die ermee belast zijn hen die bescherming te bieden)

ARTIKEL 10 van het Verdrag voor de Rechten van het Kind: hereniging van het gezinsleven (het recht van het kind en z'n ouders om elk land te verlaten met het doel het gezin te herenigen of om de relatie tussen het kind en de ouders te onderhouden)

De niet-begeleide minderjarige vreemdelingen zijn kinderen uit het buitenland die in België zijn aangekomen, zonder begeleiding door een ouder of een voogd.

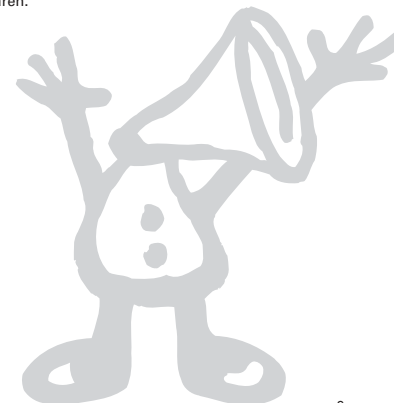
Het is moeilijk te zeggen met hoeveel we precies zijn want we dienen niet allemaal een asielaanvraag in. Sommigen onder ons zijn hier op een clandestiene manier, soms met de bedoeling om naar een ander land te gaan. Wij veronderstellen dat er elk jaar tussen de 1000 en de 2000 kinderen niet-begeleid in België aankomen.

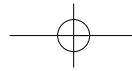
De meesten onder ons komen uit Noord-Afrika, de Afrikaanse landen ten Zuiden van de Sahara, het Midden-Oosten en Oost-Europa. We hebben ons land verlaten omwille van verschillende redenen: de angst om vervolgd te worden omwille van ons ras, onze godsdienst, onze nationaliteit, onze sociale of politieke betrokkenheid, maar ook omwille van oorlog, uitbuiting, ontbering en armoede. Denk niet dat wij gelukkig zijn omdat we ons land hebben kunnen verlaten. Wij hebben niet gevraagd om naar België te komen, wij vragen aan België om zich af te vragen waarom we alles hebben achtergelaten en om daar iets aan te doen.

Wij zijn in de eerste plaats kinderen en dan pas vreemdelingen en we willen dan ook van dezelfde bescherming kunnen genieten als andere kinderen. We denken ook niet dat we eens we achttien zijn geworden, van de ene op de andere dag volwassen zullen worden. Heel wat problemen van jongeren van 17 jaar zijn dezelfde als die van een jongere van

18 jaar. Wij vinden dan ook dat de rechten die voor kinderen gelden, even belangrijk zijn voor iemand die 18 of 19 jaar oud is. Dit speelt voor een aantal thema's een belangrijke rol, zoals de mogelijkheid om de studies verder te zetten.

Wij spreken in dit rapport niet over de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in België, aangezien dat niet mogelijk is. Iedereen heeft zijn eigen verhaal. Wij proberen een zekere visie te geven over de manier waarop wij, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, die rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken waren bij het « What Do You Think ? »-project, het respect voor onze rechten in België ervaren.

De asielprocedure

WIJ VRAGEN EEN PROCEDURE DIE AANGEPAST IS AAN ONZE LEEFTIJD EN AAN HETGEEN WE HEBBEN MEEGEMAAKT

Om toegang te krijgen tot het Belgisch grondgebied, moet een asielaanvraag worden ingediend bij de Dienst Vreemdelingen. Het feit dat we toegang hebben tot het grondgebied, impliceert daarom niet dat we als vluchteling zijn aanvaard. Het is nog maar het begin van een lange, moeilijke procedure die helemaal niet aangepast is aan onze leeftijd en hetgeen we hebben meegemaakt.

Bij onze aankomst weten we wat we moeten doen en waarvoor we naar de Dienst Vreemdelingenzaken moeten gaan. We zijn niet goed geïnformeerd en soms zelfs helemaal niet geïnformeerd over het verloop van de procedure. We weten niet wat er ons te wachten staat. We zijn bang, gestresseerd en geïntimideerd door de mensen die werken bij de Dienst Vreemdelingen. We krijgen vaak de indruk dat men ons als leugenaars beschouwt.

Veel mensen bij de Dienst Vreemdelingen stellen ons steeds weer dezelfde vragen, "hoe ben je aangekomen", "waarom?", "met wie?". Maar het is moeilijk om je uit te drukken, te vertellen wat je voelt. We voelen ons alleen, we zijn bang, we hebben nood aan hulp maar we kunnen niemand in vertrouwen nemen.

De vrijwillige terugkeer is een obsessie geworden van de Dienst Vreemdelingen.

De trauma's die we hebben ondergaan in ons land van herkomst is een groot probleem dat ook naar boven komt binnen de asielprocedure. Het merendeel van ons is echt getraumatiseerd door hetgeen gebeurd is in het land waar we vandaan komen. We hebben soms oorlogssituaties meegemaakt, ontberingen, we zijn onze ouders verloren,... Er is ook het trauma van onze aankomst hier: we hoopten op een situatie die beter zou zijn, we zitten gevangen in een onbegrijpelijke en moeilijke situatie.

Vanaf het eerste interview zijn we helemaal op onszelf aangewezen en moeten we vertellen over ons leven, over pijnlijke situaties die we hebben ondergaan, de politieke situatie in ons land. We zijn op ons ongemak tegenover de personen die ons ondervragen, we vinden het niet evident om ons uit te drukken, we kennen niet altijd de antwoorden op de vragen die gesteld worden, we zijn gekwetst en

we hebben vaak het gevoel dat we zullen moeten huilen.

Psychologisch is het voor ons erg moeilijk. Soms moeten we vertellen waarom we naar België zijn gekomen, soms krijgen we niet meer dan een velletje papier waar we alles moeten opschrijven. Het gebeurt ook dat we er niet klaar voor zijn om te vertellen wat we hebben doorgemaakt of dat ze ons niet geloven. Ze lijken er soms van uit te gaan dat alle jongeren hetzelfde hebben meegemaakt.

Ook tijdens onze bezoeken aan de Dienst Vreemdelingen of aan het Commissariaat - generaal voor de vluchtelingen en de staatslozen hebben we niet het gevoel dat er naar ons geluisterd wordt of dat we serieus genomen worden. Er worden ons moeilijke vragen gesteld over de politieke situatie in ons land of ze vragen ons naar details die wij onmogelijk kunnen weten. Ze beschouwen ons als volwassenen die grote studies hebben gedaan, het is verwarrend, we kunnen niet antwoorden op te moeilijke vragen. Ze denken dat we liegen, maar welke jongere van 16 of 17 uit België zou op dergelijke vragen kunnen antwoorden? Die voortdurende verdenkingen blokkeren ons en ontmoedigen ons waardoor we geen zin meer hebben om te praten.

Bij een tweede interview, is het vaak moeilijk om nog eens te vertellen wat we reeds hadden gezegd, we kunnen ook niet altijd exact hetzelfde vertellen. De tijd die tussen de interviews verloopt, is te lang, wat voor verwarring zorgt. Ook al verandert onze situatie, worden we rijper en kunnen we ons al wat beter uitdrukken, toch krijgen onze verklaringen na verloop van tijd een andere betekenis. Dit kan voor sommigen een aanleiding zijn om te twifelen aan hetgeen we vroeger hebben verklaard en geeft hen de mogelijkheid om een negatief advies te geven met betrekking tot onze uitwijzing.

Het taalprobleem maakt de procedure nog onbegrijpelijker. Op het Commissariaat -generaal voor de vluchtelingen en de staatslozen bijvoorbeeld, stoten sommigen onder ons op problemen met de taal.

Een ander groot probleem is dat de advocaten niet altijd genoeg gevormd zijn en weinig thuis zijn in het

asielrecht. Ze begrijpen de situatie zelf niet altijd. Sommigen maken het ons hierdoor nog moeilijker. Sommige advocaten spreken onze taal ook niet. Als minderjarige is het ook niet makkelijk om een advocaat te vinden. We krijgen soms de indruk dat de advocaten dezelfde beslissingen nemen als de Dienst Vreemdelingen of dat ze niet alle mogelijkheden uitproberen omdat dat makkelijker is.

De beslissingen lijken ons vaak erg willekeurig. Sommige advocaten zitten vol vooroordelen, het is alsof ons vertrek al geregeld is, nog voor we het kantoor binnen zijn gegaan.

De leeftijdstests maken de procedure nog moeilijker. Na die tests worden sommige minderjarigen als meerderjarigen beschouwd en gelooft men niet wat

"Ik ben helemaal alleen naar de Dienst Vreemdelingen in Brussel moeten gaan. Er zijn lange wachtrijen voor de loketten. De asielaanvragers staan er om 7 uur 's morgens voor een gesloten deur. De loketten gaan pas om 8 uur open. De mensen kunnen er zich niet beschermen tegen de wind en de regen."

"Toen ik een botschan heb ondergaan, wist ik niet naar waar ik zou gaan. Ik dacht dat ze me naar huis gingen brengen. Toen we bij het ziekenhuis aankwamen, zei ik dat ik niet ziek was, ik wist niet waarom ze me er naartoe brachten. Het is pas na de test dat de arts me vertelde waarom ik in het ziekenhuis was."

"Het verschil tussen de landen is enorm, we hebben niet de tijd om ons aan te passen. Toen ik hier aankwam, kreeg ik een stadsplan, een metroticket, het adres van het centrum en heb ik m'n plan moeten trekken op m'n eentje. Ik had voordien nog nooit een metro gezien, ik wist niet hoe het werkte of naar waar ik moest gaan."

"Ik voelde me verward toen ik in een land toekwam dat ik helemaal niet kende en waar alles compleet anders is. Ik ben naar de Dienst Vreemdelingen gegaan waar de ontvangst erg confronterend was. Ze hebben me veel vragen gesteld, ik was geïntimideerd. Vervolgens geloven ze je niet als je je verhaal vertelt. Ik vond het moeilijk om me uit te drukken, ik moest me alleen zien te redden, ik wist niet naar waar ik moest gaan. Ik heb me niet kunnen uitdrukken zoals het moest want ik was geïntimideerd."

"Ik was bang dat de advocaat z'n werk niet zou doen, bang dat de advocaat zich niet met mijn dossier zou bezighouden, dat hij niet alles zou proberen om mij te helpen."

"Mijn eerste advocaat stelde mij een heleboel vragen over wapens, over het feit dat ik iemand zou vermoord hebben. Maar ik heb helemaal niemand gedood! En vervolgens heb ik helemaal geen wapens, ik heb er al gezien, maar dat was tijdens de oorlog. Ik voelde me niet goed bij die man, hij was niet correct. De tweede advocaat was beter."

"Ik heb een papier moeten ondertekenen dat ik niet eens had gelezen. Ik heb niet kunnen herlezen wat er genoteerd werd over wat ik heb verteld. Het is toch niet normaal dat je iets ondertekent dat je niet hebt gelezen!"

"Ik begrijp niet waarom er positieve en negatieve beslissingen bestaan. Als men in België aankomt, dan is dat omdat we problemen hebben, het is juist daarom dat we asiel aanvragen."

"De lengte van de procedure zorgt ervoor dat we voortdurend in onzekerheid leven en als we ons beginnen te integreren in België, als we alles op een rijtje hebben, als we ons op ons gemak beginnen te voelen, dan moeten we vetrekken. Het is lastig voor ons."

"We hebben er niet om gevraagd om naar België te komen. We vragen aan België om de verkoop van wapens aan landen in oorlog of aan de landen waar wij vandaan komen te stoppen."

de jongere zelf vertelt of hetgeen uit zijn geboorteakte blijkt. Ook hier worden we niet bijgestaan door een advocaat en zijn we echt wel vaak geïntimideerd door heel die procedure die heel onze getuigenis in vraag stelt.

Het is voor ons een onmenselijke manier van handelen dat onze leeftijd nagegaan wordt via een botscan. Die scans zijn niet voor 100% betrouwbaar en vertonen soms een foutmarge van 2 jaar. We vinden het dan ook niet eerlijk dat dergelijke manier van wetenschappelijk onderzoek wordt aangewend en als criterium wordt beschouwd waar onze uitwijzing van afhangt. We krijgen vaak het gevoel dat wij geen kinderen zijn, maar nummertjes, volwassenen of individuen zonder identiteit.

Onze grootste wens is een procedure die aangepast is aan onze leeftijd. Tegenwoordig is de procedure voor iedereen die asiel aanvraagt dezelfde. We worden als volwassenen behandeld, ook al zijn we nog geen 18 jaar. Er moet een procedure ontwikkeld worden die aangepast is aan kinderen en rekening houdt met hetgeen wij hebben doorgemaakt. Een korte, duidelijke en aangepaste procedure is de enige manier waarop ons leven eenvoudiger kan worden gemaakt. We hebben nood aan zo'n procedure zodat we over de toekomst kunnen dromen want op dit

moment dromen we niet, we durven niet.

De huidige procedure duurt soms drie jaar. Die lange wachttijd is erg moeilijk. Die onzekerheid is verschrikkelijk en heeft gevolgen voor onze gezondheid en onze moraal. Vermits we in een voortdurende onzekerheid leven en we er geen idee van hebben waar we binnen een jaar zullen staan, durven we ons niet te veel engageren. Zelfs ons onderwijs of de zoektocht naar een verblijfsplaats vormen hier een probleem.

We zijn steeds ongerust. Zelfs al is het antwoord op de toegang tot het grondgebied positief, blijven we bezorgd over het verder verloop van de procedure. Als het antwoord negatief blijkt te zijn, weten we niet wat te doen. Dat gevoel wordt nog eens gevoeld door het lange wachten. Elke dag vragen we ons af wat we nog zullen tegenkomen, of de politie ons zal komen zoeken en of we naar ons land zullen teruggestuurd worden. Als onze asielaanvraag is verworpen, weten we niet wat te doen, noch tot wie we ons moeten richten.

Het grootste probleem is dat we niet weten wat er zal gebeuren. De onzekerheid met betrekking tot onze toekomst is erg groot en we krijgen soms de indruk dat we vergeten worden. We zouden geïnformeerd willen worden over ons dossier en over de lopende procedure. Die onzekerheid dwingt ons soms in de clandestiniteit of de criminaliteit vermits we het gevoel hebben dat ons leven toch al verwoest is.

De wet is veel te streng. Het gaat om een procedure die nauwelijks ruimte laat voor de jongere. Een kwetsbare jongere heeft niet altijd de kracht om in de legaliteit te blijven. De bezetenheid van de Dienst met betrekking tot de vrijwillige terugkeer, de zwaarte van de procedure en het gebrek aan begeleiding zorgt ervoor dat de meest kwetsbaren onder ons aangetrokken worden door de straat. Er is moed nodig om in de legaliteit te blijven.

De opvang

EEN EINDE STELLEN AAN HET OPSLUITEN VAN MINDERJARIGEN IN GESLOTEN CENTRA

Na onze aankomst in België, zijn we naar centra gestuurd. Sommige van die centra zijn open, sommige gesloten. Het gebeurt ook dat we eerst in het ene en daarna in het andere centrum worden opgevangen, daar moet dan alles worden overgedaan. Dat is niet gemakkelijk.

We zouden graag zelf kunnen kiezen waar we verblijven: in een open centrum, bij een gezin, bij familie in België, een gespecialiseerd centrum voor kinderen, enz... We kunnen ons ook iets voorstellen bij kleine structuren waar een aantal jongeren buiten het centrum zouden kunnen leven.

We zijn er niet mee akkoord opgesloten te worden in gesloten centra. Waarom worden wij gevangen genomen? Wij betekenen toch geen gevaar voor de Belgische samenleving? Er moet over gewaakt worden dat het belang van het kind altijd gerespecteerd wordt.

Er bestaan enorme verschillen tussen de verschillende centra in België. Het is niet normaal dat de opvang verschilt van centrum tot centrum. In sommige opvangcentra doen de opvoeders en de sociaal assistenten echt alles om de situatie van de jongeren zo goed mogelijk op te vangen en leefbaar

"De gesloten centra zijn echt traumatiserend, ik ben er bang van, ik heb er 12 dagen verbleven en ik heb na vier jaar nog steeds angstaanvallen. De gesloten centra zouden verboden moeten worden voor minderjarigen."

"Mijn vriendin komt uit Sierra Leone. Van bij haar aankomst in de luchthaven werd ze aangehouden. De politie heeft haar gevat en naar een gesloten centrum gebracht. Daar is ze twee weken gebleven. In het centrum heeft men haar identiteit gecontroleerd, zij had geen toegang tot haar dossier. Daarna is ze in ons centrum aangekomen en heeft ze ons haar verhaal verteld. Een jongere kan dit niet aan."

"De meerderheid onder ons is hier omdat we geen keuze hebben. Veel jongeren blijven hier maar eventjes en vertrekken van zodra ze kunnen."

"Ik had een heel lieve opvoeder. Alle opvoeders zouden dezelfde opleiding moeten hebben en dezelfde liefde voor hun beroep. Toen we met de politie verantwoordelijken zijn gaan praten, waren de opvoeders er graag bij geweest. Ze moeten begrijpen dat het niet hun fout is dat er dingen verkeerd lopen. Ze hebben onze kritiek persoonlijk opgevat, terwijl het onze bedoeling was om de situatie ook voor hen te verbeteren. We hebben zelfs een groepje samengesteld om te praten over onze problemen. De jongeren van het centrum kwamen ons opzoeken om ook hun problemen te beschrijven."

"Het leven in een centrum is geen normaal leven. Wij hebben het gevoel een leven te leven dat niet bestaat."

"Het is ook belangrijk dat het beeld dat de Belgische bevolking over ons heeft, genuanceerd wordt. Er moet gewerkt worden aan een positieve beeldvorming. Wij vinden dat de overheid hier erg tekort schiet. Het is duidelijk dat er angst leeft bij de plaatselijke bevolking voor wat nieuw en vreemd is. Wij weten ook dat er op dit moment een economische crisis door dit land scheert, het is wel jammer dat heel wat mensen denken dat wij daar rechtstreeks toe bijdragen."

te maken. In andere centra is dat helemaal niet het geval. We vragen dus een beleid dat voor alle centra die instaan voor de opvang van minderjarigen, dezelfde regels toepast.

Nu heeft elk centrum zijn eigen regels. In ons centrum ondersteunen de opvoeders en de sociale assistenten ons. Ze helpen ons ook met ons schoolwerk. Elke dinsdag organiseren we een bijeenkomst waar we de problemen die we ondervinden in het centrum of daarbuiten bespreken en we proberen er oplossingen voor te vinden. We hebben ook een systeem van meter- en peterschap. Enkele jongeren hebben een meter of een peter buiten het centrum. Het gaat eigenlijk om families die de jongeren af en toe opvangen. Wanneer we vrije tijd hebben, is er een animatiegroep waar we kunnen knutselen, sporten,... We hebben een ontspanningsruimte, een sporthall en een bibliotheek. Tijdens de grote vakanties gaan we naar Oostende. Er is ook een kleedkamer waar we kledij kunnen lenen. In het centrum helpt iedereen met de vaat. We krijgen ook een beetje zakgeld.

In ons centrum gaat het er helemaal anders aan toe: er is te weinig ruimte in de centra, er is geen aangepaste infrastructuur en we hebben te weinig bewegingsvrijheid. Kinderen worden met hun hele gezin in één kamer bijeengezet, zodat er geen privacy is. Wij zouden liever in een gewoon huis kunnen verblijven. Bij ons zijn de ontspanningsruimtes miniem: vaak ontstaat er onenigheid over tv-programma's, wie kan biljarten,... Wij moeten het stellen met 4 douches voor 200 bewoners.

In ons centrum hebben veel jongeren voortdurend ruzie. Er zijn veel spanningen. De opvoeders komen zelden tussen of straffen de ene maar niet de andere. We kunnen wel naar de dokter of ons gaan ontspannen maar de sfeer is niet goed waardoor we vertrekken van zodra we kunnen.

Een ander probleem is het gebrek aan materiële middelen en personeel. We hebben bijna geen

kleren. De infrastructuur in de centra is vuil en slecht onderhouden. Er is een gebrek aan gespecialiseerde werkrachten. Het gebeurt ook dat een aantal jongeren bij de volwassenen worden geplaatst. De kwaliteit van het voedsel is niet gewaarborgd, we eten om de dag door te komen, maar zonder appetijt.

Er bestaat een groot communicatieprobleem tussen de jongeren en het personeel van de centra. Dit gebrek aan dialoog heeft een gebrek aan vertrouwen tot gevolg. Hetgeen over ons wordt geschreven in de dossiers houdt ons bezig. We weten niet waar ze toe dienen en we vinden het vervelend dat er dingen over ons worden geschreven in een dossier waar we niet mogen in kijken. We willen weten wat er over ons geschreven wordt en waar die rapporten voor dienen.

Sommige opvoeders doen ook het werk dat voorbehouden is voor de Dienst. Ze stellen ons vragen en gaan onze situatie na. Sommige opvoeders hebben iets tegen jongeren met een andere huidskleur. Racisme bestaat tussen de jongeren onderling, het doet ons echt pijn aan het hart als blijkt dat racisme ook leeft onder de opvoeders, vermits zij hun werk moeten doen zonder vooroordelen.

We hebben het moeilijk om ons volledig te integreren in deze maatschappij. We hebben niet de kans om naar de cinema te gaan, een glas te gaan drinken of op stap te gaan met vrienden. Voor ons gaat het om een belemmering die ons het uitbouwen van een sociaal leven in de weg staat. We beschikken ook niet over de ruimte om onze eigen vrienden te ontmoeten.

Ook wij zijn jongeren die onze identiteit willen ontwikkelen. Het zou extreem nuttig zijn als wij over materiaal zouden kunnen beschikken die ons zou toelaten onze talenten te ontwikkelen. Sommige jongeren kunnen bijvoorbeeld zeer goed tekenen of schrijven.

Het is echt belangrijk dat de opvoeders, de sociale assistenten en de animators er op gewezen worden dat wij moeten voorbereid worden op een zelfstandig leven. Voor ons is het een probleem om na het leven in een centrum, eens we 18 jaar zijn, plots op onze eigen benen te moeten gaan staan. Het is ook niet makkelijk om een appartement te vinden. Niemand wil z'n appartement verhuren aan een asielzoeker.

Eénmaal we het centrum hebben verlaten, is het erg moeilijk om een verblijfplaats te vinden om verschillende redenen: racisme, gebrek aan tijd, huurprijs, de waarborg, de handtekening voor de huur: een minderjarige mag immers geen contract ondertekenen. Als niet-begeleide minderjarige asielzoeker is het echt verschrikkelijk moeilijk om geaccepteerd te worden.

De school

HET GEBREK AAN OPVANG, INFORMATIE EN ONDERSTEUNING IS REËEL

Het grootste probleem dat we ondervinden is om een school te vinden die ons wil aanvaarden. Kinderen die asiel aanvragen hebben geen toegang tot alle scholen.

De taal vormt voor ons een echte barrière. Sommige leerkrachten spreken onze taal niet of doen geen moeite om te vertalen als we het niet begrijpen. We hebben geen inhaallessen, te weinig of soms zelfs geen lessen Nederlands en soms zelfs geen woordenboek Frans-Nederlands op school. Sommige leerkrachten spreken geen Frans of doen geen moeite om te vertalen als we iets niet begrijpen. Als we ons beklag willen doen bij de directie, laat men ons verstaan dat dat niets zal uithalen. Wij stoppen vaak met school, terwijl de minderjarigen die in Franstalige scholen zitten, vaak beter slagen dan wij.

Als we dan al een beetje Frans praten, waarom worden we dan niet onmiddellijk in een franstalige

klas gezet? Dat zou automatisch moeten gebeuren! Dat zou veel makkelijker zijn voor ons! Het gebeurt soms ook dat we eerst Frans leren en daarna toch nog in een Vlaamse klas belanden en we opnieuw de taal moeten aanleren.

Sommige jongeren hebben trauma's opgelopen in hun land van herkomst, zoals oorlogsituaties en hebben hun land moeten ontvluchten gedurende een aantal jaren. Als ze hier aankomen, moeten ze naar school gaan maar sommigen zijn niet in staat om de lessen te hervatten. Er zijn ook jongeren die helemaal geen onderwijs hebben gehad in hun land van herkomst.

Voor diegenen die wel geschoold zijn, is er het probleem dat ze hun diploma niet hebben meegebracht. We worden dan getest om te zien wat we aankunnen maar die tests zijn vaak in het Nederlands. Gezien de korte tijd dat wij in België

"Op school had ik problemen om te lezen, het was niet simpel om de les te volgen, de leerkrachten probeerden me te helpen. Dat was vooraleer de brugklassen er kwamen. Voor kinderen die niet kunnen lezen of schrijven is het een probleem dat er voor hen niets is voorzien, ook niet in de brugklassen."

"Als je de papieren niet kunt voorleggen die bewijzen welke lessen je reeds hebt gevolgd in je land, dan moet je vanaf nul herbeginnen want niemand gelooft je. Men zou ons moeten helpen om ons schoolparcours zo goed mogelijk af te leggen."

"Hetgeen mij het meest tegen de borst stoot is de lange duur van de procedure die ervoor zorgt dat ik in onzekerheid leef, ik weet nooit wanneer en of ik België zal moeten verlaten. Het is dus moeilijk om op lange termijn dingen te plannen, studies aan te vatten en te zien of het wel de moeite is om de lessen te blijven volgen."

"Ik was liever naar een franstalige school gegaan, maar het centrum had me gezegd dat het positief voor me zou zijn. Ze hebben me van hier naar ginder gestuurd. Ik heb gewacht, gewacht en nog eens gewacht maar het moet nu eens gedaan zijn met me van hier naar daar te sturen."

"Wat zal er gebeuren met die jongeren die al goed geïntegreerd zijn in België? Zullen ze geregulariseerd worden? Er wordt ons gevraagd om ons te integreren en terzelfdertijd weten we dat we kunnen uitgewezen worden als we 18 jaar zijn. De jongeren moeten de kans krijgen om hun studies verder te zetten, ook al zijn ze intussen 18 jaar geworden. Al deze tegenstrijdigheden versterken de onzekerheden alleen maar. Wij zijn anders dan andere jongeren, wij hebben specifieke behoeftes."

hebben doorgebracht, hebben we geen Nederlands kunnen leren. We vragen dus dat er een andere manier wordt bedacht waarop getest wordt welk studieniveau wij aankunnen en die rekening houdt met hetgeen wij hebben meegemaakt.

We worden niet goed voorgesteld aan de klas en we hebben weinig contact met de leerkrachten en de directie. Soms worden we allemaal in één klas gezet, wat het aanleren van de taal natuurlijk bemoeilijkt. De communicatie met andere leerlingen en leerkrachten is vaak erg moeilijk. Leerkrachten, leerlingen en ouders moeten gesensibiliseerd worden voor hetgeen we hebben meegemaakt, zodat ook de problemen die we in de klas ondervinden vermeden kunnen worden.

Racisme is ook vaak aanwezig op school. De kinderen op school zijn niet altijd akkoord om vluchtelingenkinderen op te vangen, ze pesten ons, ze zijn niet vriendelijk en ze helpen ons niet. Sommige Belgische kinderen willen niet met ons omgaan, ze bekijken ons alsof we vuil zijn, ze zijn altijd afstandelijk en laten ons alleen op de speelplaats en in de eetzaal. Er is de tafel voor de Belgen en de tafel voor de vluchtelingen. We worden vaak beschouwd als pestlieders of criminelen.

Sommige leerkrachten pesten ons zelfs door ons niet op dezelfde manier te straffen. Sommige kinderen zijn echt racistisch, in die zin dat ze ons niet durven

aanraken en ons behandelen als "vuile zwarten". Ze noemen ons "zwarte zwarte". Het zijn niet de kinderen, maar de ouders die heropgevoed moeten worden. Het zijn in de eerste plaats de volwassenen die moeten veranderen.

Wij denken dat dit te wijten is aan het feit dat de Belgische bevolking niet voldoende geïnformeerd is over de situatie van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Ze kennen noch onze problemen, noch onze situatie en ze hebben vaak vooroordelen tegenover vluchtelingen. We vragen dat de Belgische bevolking beter geïnformeerd zou worden over de situatie van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Onze klasgenootjes zijn vaak gewoon slecht geïnformeerd over onze situatie. Ze kennen zo goed als niets van onze cultuur, waardoor een grote kloof ontstaat. Heel wat problemen zouden voorkomen kunnen worden als wij elkaars cultuur beter zouden leren kennen.

Heel vaak laten ze onze studiekeuze niet zelf maken. We worden vaak in het technisch-of beroepsonderwijs georiënteerd. Wij zijn daar niet mee akkoord. We vragen om toegang te hebben tot kwaliteitsvol onderwijs en om onze talenten te kunnen ontwikkelen op school. Dat is voor ons zelden het geval.

We hebben geen recht op een studiebeurs. Wij vinden dat onrechtvaardig. Als wij ons best doen op school, waarom zouden wij dan geen recht hebben op hulp die de kosten voor de school opvangt of op een studiebeurs? We kunnen niet altijd het geld bij mekaar zien te vinden om het materiaal dat we nodig hebben voor school aan te kopen.

Het is vaak onmogelijk om mee te gaan op klasuitstapjes omwille van de onzekerheid die altijd rond de procedure hangt en de beperkingen die de procedure oplegt.

Tenslotte is het ook moeilijk om mee te draaien in het gewone schoolsysteem, omdat we elke dag kunnen teruggestuurd worden en wij geen enkel toekomstperspectief hebben. Wij zijn volledig afhankelijk van de hulp van anderen. We hebben zoveel zorgen dat we er niet toe komen ons te concentreren op ons schoolwerk; ons hart en ons hoofd lopen over van de zorgen. We voelen ons verlaten, bedrogen, alleen, waardeloos en nutteloos. Dit gevoel doet ons wanhopen en brengt ook anderen problemen met zich mee.

We stellen voor dat we meer hulp zouden krijgen van de CLB's via de scholen, zodat we beter gewapend zouden zijn tegen de problemen die we ervaren op school.

Een ander groot probleem is onze opleiding nadat we 18 zijn geworden. Er is niets waar we zeker van zijn en de meerderheid van ons die 18 zijn geworden, weten niet of ze de middelen zullen hebben om hun studies verder te zetten.

De gezondheid

STOP MET ONS PARACÉTAMOL TOE TE DIENEN

Er zijn wel artsen in de centra maar ze leggen de ziektes niet goed uit en luisteren niet echt naar de patiënten. Wanneer men hoofdpijn heeft, maagpijn of ergens anders, we krijgen hoe dan ook Paracétamol toegediend, altijd opnieuw Paracétamol. We worden niet naar een specialist doorverwezen als de gewone arts niet bekwaam is. We hebben de indruk dat de artsen van de centra om het even wat doen.

We worden weinig of helemaal niet geïnformeerd over de ziektes en onze gezondheidstoestand. We hebben geen inzage in ons medisch dossier. Als we bijkomende onderzoeken moeten ondergaan, geven ze ons de resultaten niet onmiddellijk door en het duurt soms verschillende maanden vooraleer we de resultaten van de analyses verkrijgen.

We worden niet genoeg geïnformeerd over anticonceptie en de risico's van aids. Jonge meisjes worden niet voldoende geïnformeerd over de mogelijkheden van contraceptie, gynaecologisch onderzoek, de mogelijkheden om een zwangerschap

te onderbreken en de zwangerschap zelf. De jonge moeders worden niet genoeg geholpen.

We hebben vaak trauma's ondergaan in ons land van herkomst. Deze trauma's hebben een impact op ons. Alle minderjarigen die aankomen op het grondgebied, moeten psychologisch begeleid worden en kunnen rekenen op een vertrouwenspersoon van buiten het centrum die hen helpt om hun trauma's en hun angsten te boven te komen.

We hebben ook nauwelijks toegang tot de zorgen van tandartsen en oogartsen.

Wanneer we ziek worden op school, mogen we niet terug naar het centrum, ze sturen ons bijna altijd terug naar school.

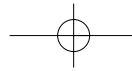
Er is niets voorzien voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die geen asiel aanvragen en die hier toekomen en ziek worden.

"Het kan niet langer dat ze ons in de centra voor gelijk wat Paracétamol geven. Als je pijn hebt aan je ogen, je rug, je voeten, je buik, als je je maandstonden hebt,...je krijgt altijd Paracétamol. Zeg hen dat ze moeten stoppen met ons paracétamol te geven."

"De eerste keer dat mijn vriendin bij de gynaecoloog kwam, is ze gevlucht omdat ze dacht dat hij haar pijn ging doen."

"Toen ik vroeg om naar de tandarts te gaan heeft men mij geantwoord dat ik als vluchteling geen recht heb op schoonheidsverzorging. Waarom? Iedereen heeft toch recht op een goede gezondheid?"

"Ik moest elke dag aankloppen bij de dokter en kon bijna niet meer lopen door de pijn, pas dan werd besloten me door te verwijzen naar een ziekenhuis om foto's te laten nemen."

De voogdij

Na 18 jaar

EEN STUKJE OVER HOOP

Een voogd is iemand die onze ouders vervangt. Toen we aankwamen in België waren we helemaal alleen, compleet op onszelf aangewezen. Wij hebben een voogd gemist bij onze aankomst in België. Wij zijn blij dat de jongeren die na ons in België aankomen, over een voogd zullen kunnen beschikken.

Volgens ons is een voogd een verantwoordelijke en een adviseur. Hij is onafhankelijk. Hij kent de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en het vreemdelingenrecht. Hij zorgt ervoor dat de minderjarige school kan lopen, toegang krijgt tot de gezondheidszorg en een advocaat krijgt voor de volledige duur van de procedure. Hij informeert de jongere over de beslissingen die voor hem worden genomen. Het is niet belangrijk dat hij het land van herkomst en de cultuur van de jongere kent of dat hij een speciale opleiding met kinderen heeft genoten. Wat telt, is dat hij zijn werk graag doet, de jongere regelmatig ontmoet, bereid is naar de jongere te luisteren en hem niets voorliegt.

Wij zijn echt heel blij met die nieuwe wet want we hebben meer vertrouwen om te praten met iemand als voogd van buitenaf die onafhankelijk is van het Commissariaat en de Dienst Vreemdelingen. Het is essentieel dat de voogd iemand is die hartelijk is en die van de minderjarige kan houden alsof het om zijn eigen kind gaat.

Het is belangrijk dat de voogd en de minderjarige voorbereid zijn op de voogdij om te vermijden dat er zich situaties als racisme, misverstanden, mishandeling of verwaarlozing zouden voordoen. Het is ook belangrijk dat de minderjarige ergens terecht kan als er problemen zouden ontstaan met de voogd: wij stellen een groen nummer voor dat 24u/24u bereikbaar is en dat de minderjarige zijn beklag kan doen bij een voogdijrechter.

Er is ook een goede coördinatie nodig tussen de verschillende diensten zodat een jongere die in een centrum wordt ondergebracht, geen 200 km ver van z'n voogd verblijft. (Het zou ideaal zijn als de jongere in dezelfde stad als z'n voogd zou wonen).

DE ONZEKERHEID

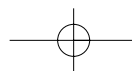
Het is een overgangperiode die niet evident is, we moeten alleen wonen, onze studies bekostigen, enz... Het is moeilijk om een appartement te vinden als je nog naar school gaat want je moet je huiswerk maken, om 18 uur in het centrum gaan eten, en pas daarna kan je op zoek gaan naar een woning. Als een meerderjarige na analyse van zijn situatie niet als vluchteling wordt beschouwd, heeft hij geen recht op steun van het OCMW.

Meerderjarig zijn brengt dus heel wat besommeringen en moeilijkheden met zich mee. De jongeren zijn daar niet op voorbereid, worden niet begeleid en worden van de ene dag op de andere niet langer beschermd. Wij zijn dus bang en zitten plots met de dreiging te worden uitgezonden ... Je toekomst in zo'n moeilijke omstandigheden voorbereiden, is wel heel moeilijk. Jongeren worden soms midden in een schooljaar uitgezonden.

"Wat zal de rol van de sociaal assistent zijn eens de voogdij in werking zal getreden zijn?"

"Het is moeilijk om een persoon te vinden met wie je in vertrouwen kan praten. We hebben soms de indruk dat hetgeen we zeggen tot niets leidt, dat we altijd hetzelfde moeten herhalen en dat we poppen in een poppenkast zijn. Zo zou er dan toch iemand zijn die ons gelooft en waar we vertrouwen in hebben."

Aanbevelingen van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

MAART 2004

Een procedure die aangepast is aan het leven en aan de rechten van kinderen zoals ze zijn ingeschreven in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Een aangepaste en speciale procedure van maximum twee jaar voor de minderjarigen en diegenen die minderjarig waren bij hun aankomst hier op het grondgebied. Een betere opvang en een betere ondersteuning bij onze aankomst zodat onze integratie vlotter kan verlopen. De toepassing van de voogdij van bij onze aankomst, nog voordat we langs de Dienst Vreemdelingen zijn gepasseerd. Een optimale coördinatie tussen de Dienst en het Opvangcentrum. Een ademruimte tussen onze aankomst en ons eerste interview bij de Dienst. Interviews die aangepast zijn aan onze leeftijd en aan hetgeen we hebben meegemaakt. Een einde stellen aan de leeftijdsteets. Begeleiding van bij ons eerste interview. Advocaten die beter op de hoogte zijn van het vreemdelingenrecht en de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Een einde aan de gedwongen terugkeer van minderjarigen (het is wenselijker de zoektocht naar onze familie en de gezinshereniging aan te moedigen en te ondersteunen).

Een beleid dat voor alle centra hetzelfde is.

Een gemeenschappelijke politiek voor alle open centra die jongeren opvangen. Het is belangrijk dat elk centrum de jongeren op dezelfde manier opvangt. Bij de aankomst moeten de jongeren meer informatie krijgen over het leven in het centrum en in België. Meer tijd en begeleiding voor de nieuwe jongeren in het centrum om zich te kunnen integreren. Geen massale toeloop van jongeren in één keer. Meer dialoog tussen de jongeren om conflicten het hoofd te bieden. Meer interventie van opvoeders wanneer het tot een conflict komt. Meer dialoog tussen het personeel van de centra en de

jongeren zelf, zeker over de inhoud van de rapporten die we schrijven over de jongeren. Een beperkt aantal jongeren per centrum. Meer mankracht voor de omkadering. Materiaal om onze talenten te ontwikkelen (bv. schilderen). Respect voor ons privéleven. Het lot van de opsluiting van minderjarigen in gesloten centra : ALTIJD waken over het bovengeschikte belang van het kind.

Meer ondersteuning op school.

Een systeem van evaluatie van de diploma's, aangepast aan de omstandigheid dat wij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen zijn. De sensibilisering van de Belgische bevolking voor onze problematiek, zodat we niet langer beschouwd worden als criminelen of pestlieders. Intensieve cursussen Frans of Nederlands van bij onze aankomst en vóór de inschrijving in een school. Er moet ook bijles gegeven worden om de talen onder de knie te krijgen. Daarnaast is het belangrijk dat de jongeren die Frans praten, op een franstalige school terecht komen. Meer sociale steun voor kosten i.v.m. de school. Meer schakelklassen en aandacht voor kinderen die geen opleiding hebben genoten in hun land van herkomst. De mogelijkheid geven om ook nadat we 18 jaar geworden zijn te kunnen blijven studeren. We zouden ook toegang moeten hebben tot financiële steun, die ons toelaat ons inschrijvingsgeld en ons materiaal te betalen.

Kwaliteitsvolle gezondheidszorg

Meer middelen voor de centra. Een betere informatie over ziektes en over onze gezondheidstoestand, in een taal die aangepast is aan onze leeftijd en binnen een redelijke termijn. Goede informatie voor meisjes over het bezoek aan de gynaecoloog, ongewenste en gewenste zwangerschappen. Bijstand voor jonge moeders wat betreft de zorg voor hun baby. Minstens één keer per jaar een bezoek aan de tandarts en een oogspecialist en een bril voor zij die gezichtsproblemen hebben. Een vangnet van bescherming en steun voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen die het grondgebied binnenkomen zodat zij kunnen genieten van een psychologische opvolging met een vertrouwenspersoon die hen helpt om hun trauma's en angsten te boven te komen.

Meer internationale solidariteit

De dieperliggende oorzaken van ons vertrek aanpakken: oorlogen, ontberingen, vervolgingen, armoede, uitbuiting, enz...in de wereld aanpakken en bestrijden.

BIJLAGE I

HET « WHAT DO YOU THINK ? »-PROJECT

« What Do You Think ? » is een project gecoördineerd door UNICEF België. Het richt zich tot kinderen en jongeren in België tot 18 jaar, die het recht op vrije meningsuiting en participatie van kinderen en jongeren op elk niveau wil verbeteren. Meer in het bijzonder participeren zij ook aan het proces van rapportage voor het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève.

Concreet bevragen wij kinderen en jongeren in België rechtstreeks of onrechtstreeks (via scholen, organisaties, ...) over de eerbiediging van hun rechten en de problemen die zij zien of ervaren. Wij verzamelen hun ideeën, hun wensen en hun voorstellen. Wij brengen hun bevindingen en bemerkingen over naar de politici in ons land, maar ook naar het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève. (Het orgaan dat toeziet op de goede toepassing van de rechten van kinderen in België).

Het is in dit kader dat wij op 19 november 2000 een Kinder- en Jongerenmars hebben georganiseerd in de straten van Brussel. Er werden ook debatten georganiseerd in Brussel tussen kinderen, jongeren en politici op 20 november 2001 en 2002 en op 19 november 2003. Er werd ook een eerste rapport van kinderen en jongeren in België opgesteld naar het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève. (Het rapport droeg de titel: "Dit denk ik ervan..."). Daar houdt het echter niet mee op!

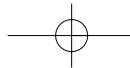
Dit document kadert in een reeks van acties die tijdens 2002 en 2003 zijn ondernomen met betrekking tot de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Het doel van dit rapport is aan te tonen dat men niet alleen een politiek VOOR kinderen en jongeren moet uitbouwen, maar dat dit SAMEN met die kinderen en jongeren moet gebeuren.

Dit rapport werd zo wijd mogelijk verspreid met de bedoeling de bezorgdheden van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, de problemen die ze zien en de oplossingen die de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen voorstellen, zo luid mogelijk te laten weerklinken.

We hopen dat de ideeën, de wensen en de voorstellen van de jongeren bij u iets heeft teweeg gebracht en dat u bereid bent om samen met de jongeren iets te ondernemen om van deze wereld een wereld geschikt voor kinderen te maken.

Griet De Wachter, Child Rights Officer
Charlotte Van den Abeele, Child Rights Officer
Maud Dominicy, Child Rights Officer
Yves Willemot, Directeur Communicatie en Programma's, UNICEF België

BIJLAGE II

ACTIES ONDERNOMEN IN 2002 EN 2003 DOOR HET « WHAT DO YOU THINK? »-PROJECT OVER HET THEMA VAN DE NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN IN BELGIË

- Debat tussen niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en de werkgroep Kinderrechten in de Senaat op 10/11/2002
- Verzending van het Verslag van dit debat naar alle politici in België
- Artikel in "Kinderen Wereldwijd" (Publicatie van UNICEF België)
- Talrijke Vergaderingen met de jongerenstuurgroep over de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in 2003 en 2004
- Actieve deelname van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen aan de jongerenstuurgroep: grondig nadenken over de opvang, de gezondheid, onderwijs, de procedure, papieren en de voogdij
- De niet-begeleide minderjarige vreemdelingen: één van de thema's die het voorwerp vormden van de bevraging van kinderen en jongeren in België in 2003
- Uitwerking van een minigids niet-begeleide minderjarige vreemdelingen om met de jongeren rond het thema te kunnen werken gedurende het hele jaar en om de debatten voor te bereiden (document beschikbaar)
- Een brief van de jongeren werd opgestuurd naar de politieke partijen : aanbevelingen van jongeren met betrekking tot het thema niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in het algemeen
- Bezoek aan open vluchtelingencentra met niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en de jongeren van de stuurgroep (Morlanwelz, Bevingen, Gembloux) : uitwisseling van bevindingen van jongeren die hetzelfde hebben doorgemaakt en hun gezamenlijke aanbevelingen
- Brief van de jongeren aan de Minister van Volksgezondheid augustus 2003 : aanbevelingen van jongeren over de gezondheid van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen
- Actie rond voogdij: aanbevelingen van jongeren over de voogdij
- Twee debatten bij de Minister van Justitie en in de Kamer, georganiseerd op 19/11/03 over de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen
- Bundel van de debatten, toegestuurd naar alle politieke verantwoordelijken in België
- Voorstelling op het open forum van het Platform Kinderen op de Vlucht: 5 december 2003
- 21 januari 2004 : ontmoeting van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en jongeren met de Minister van Sociale Integratie Maria Arena
- Rapport van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in maart 2004

BIJLAGE III

ORGANISATIES EN SCHOLEN DIE HEBBEN BIJGEDRAGEN TOT HET RAPPORT

Opvangcentrum Morlanwelz

Federaal Opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (nieuw)

Wat ? Bezoek aan het centrum, deelname aan de volwassenenstuurgroep van « What Do You Think? », deelname aan vergaderingen en jongerenweekends, deelname aan de debatten van 19/11/2003 (Kamer).
Adres : Chaussée de Mariemont 92
7140 MORLANWELZ
Tel. 064/23 96 40

Opvangcentrum Bevingen

Federaal Opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Wat ? Bezoek aan het centrum, deelname aan de vergaderingen en de jongerenweekends, deelname aan de debatten van 20/11/2002 (Senaat) en 19/11/2003 (Kamer). Deelname aan de ontmoeting met Minister Maria Arena.
Adres : Montenakenweg 145
3800 BEVINGEN
Tel. 011/69 75 52 (of 31)

Opvangcentrum Arendonk

Federaal Opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Wat ? Deelname aan de vergaderingen en de jongerenweekends, deelname aan de debatten van 19/11/2003 (Kamer). Deelname aan de ontmoeting met Minister Maria Arena.
Adresse : Grens 77
1370 ARENDONK
Tel. 014/40 52 50

Opvangcentrum van Gembloux (Stichting Joseph Denamur)

Opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen van de Franse Gemeenschap

Wat ? Bezoek aan het centrum, deelname aan de vergaderingen van de volwassenenstuurgroep en de jongerenweekends van het « What Do You Think? »-project.
Adres : Rue de Mazy 1
5030 GEMBLoux
Tel. 081/62 55 00

CADE

Federaal Opvangcentrum voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Wat ? Deelname aan de vergaderingen en de jongerenweekends, deelname aan de debatten van 20/11/2002 (Senaat) en 19/11/2003 (L. Onkelinx).
Adres : Negende Linielaan 27
1000 BRUSSEL
Tel. 02/250 05 11

Klein Kasteeltje

Opvangcentrum voor volwassenen

Wat ? Deelname door oud-« What Do You Think? »-jongeren aan de vergaderingen en de jongerenweekends, deelname aan de debatten van 20/11/2002 (Senaat) en 19/11/2003 (L. Onkelinx).
Adres : Negende Linielaan 27
1000 BRUSSEL
Tel. 02/250 05 11

Mentor Escale

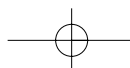
Vereniging die hulp biedt aan niet-begeleide minderjarigen die zelfstandig willen leven

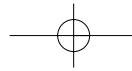
Wat ? Deelname aan de vergaderingen en de jongerenweekends, deelname aan de voorbereiding van de Speciale Zitting van de Verenigde Naties voor Kinderen, deelname aan de debatten van 20/11/2002 (Sénaat) en 19/11/2003 (L. Onkelinx).
Adres : Opperstraat 19
1050 BRUSSEL
Tel. 02/505 32 32

Platform Kinderen op de Vlucht

Het Platform verenigt een aantal franstalige en nederlandsstalige organisaties die hulp verlenen aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Wat ? Het Platform modereerde twee debatten met niet-begeleide minderjarige vreemdelingen in de Senaat (20/11/02) en bij de Minister van Justitie Laurette Onkelinx (19/11/03). Opstellen van aanbevelingen over de opvang van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.
Adres : Service droit des jeunes de Brussel
Kiekenmarktstraat 30
1000 BRUSSEL
Tel. 02/209 61 61

Technisch Instituut Morlanwelz van de Franse Gemeenschap

Een school die door veel jonge asielzoekers wordt bezocht.

Wat ? Deelname aan de debatten van 19/11/03 (L. Onkelinx)

**Adres : Rue Raoul Warocqué
7140 MORLANWELZ (Morlanwelz-Mariemont)
Tel. 064/43 21 80**

Koninklijk Atheneum Sint-Niklaas

School die gewerkt heeft rond de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Wat ? Deelname aan de debatten van 19/11/03 (Kamer)

**Adres : Koninklijk Atheneum Sint-Niklaas
Parklaan 89
9100 SINT-NIKLAAS**

College heilig Kruis Sint-Ursula 1 Neeroeteren

Jongeren van het UNICEF- Comité Maasland

Wat ? Deelname aan de vergaderingen en de jongerenweekends, deelname aan de debatten van 19/11/2003 (Kamer)

**Adres : UNICEF-Comité Maasland, Frans Medaer
Mulheim 15
3650 LANKLAAR
Tel. 089/79 33 65**

College heilig Kruis Sint-Ursula 2 Maaseik

Jongeren van het UNICEF- Comité Maasland

Wat ? Deelname aan de vergaderingen en de jongerenweekends, deelname aan de debatten van 19/11/2003 (Kamer)

**Adres : UNICEF-Comité Maasland, Frans Medaer
Mulheim 15
3650 LANKLAAR
Tel. 089/79 33 65**

What Do You Think ?

Project dat de participatie van kinderen en jongeren wil bevorderen.

Wat ? Sinds het opstarten van het project in 1999 heeft het project meer dan 14.000 kinderen en jongeren in België bereikt. In 2002 heeft het project het eerste rapport over kinderen en jongeren in België opgesteld voor het Comité voor de Rechten van het Kind in Genève. Sinds 2002 onderneemt What Do You Think? verschillende acties met betrekking tot de problematiek van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen: voorbereiding en selectie van een niet-begeleide minderjarige vreemdeling die de Speciale Zitting van de Verenigde Naties voor Kinderen heeft bijgewoond. Verderzetten van de bevraging van kinderen en jongeren. Organisatie van drie debatten over het thema (Senaat: 20/11/02; L.onkelinx 19/11/03; Kamer: 19/11/03); talrijke bijeenkomsten in 2002 en 2003. Minigidsen over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, verspreid over meer dan 50 scholen. Aanbevelingen van jongeren, opgestuurd naar de Ministers van Volksgezondheid, bezoek aan de open centra, aanbevelingen van de jongeren over de voogdij, deelname aan het Platform Kinderen op de Vlucht, ontmoeting met Minister Arena en de publicatie van dit rapport.

**Adres : UNICEF België
« What Do You Think ? »- project
Kunstaal 20
1000 Brussel
Tel. 02/230 59 70
info@whatdoyouthink.be
www.whatdoyouthink.be**

ORGANISATIES DIE HULP VERLENEN AAN NIET-BEGELEIDE MINDERJARIGE VREEMDELINGEN

Al wie zich inzet om asielzoekers of vreemdelingen bij te staan of te verdedigen in het kader van de asielprocedure, de regularisatie of andere aspecten van hun situatie, kunnen geconfronteerd worden met moeilijkheden bij het zoeken naar de juiste contactpersonen, centra die een bepaalde competentie hebben, ... Hieronder bevindt zich een lijst met organisaties die hulp verlenen aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen . Deze lijst is verre van volledig maar laat toe eenvoudiger en sneller bepaalde contacten terug te vinden.

Een meer volledige lijst kan via email bekomen worden bij het Platform Kinderen op de Vlucht, gecoördineerd door de Service droit des jeunes van Brussel, Rue Marché aux Poulets 30 te 1000 Brussel, tel. : 02/209.61.61 email: sdjbxl@skynet.be

DE BEZOEKERS :

De "transit" groep is een groep van verenigingen die, onder coördinatie van de CIRE en de OCIV, bezoeken organiseert voor mensen die vastgehouden worden in gesloten centra. Deze mensen zijn een interessante link om in contact te komen met de minderjarigen die zouden opgesloten worden. Het programma is zo opgesteld dat er elke week een bezoek plaatsgrijpt.

Jesuit Refugee Service (JRS) - Belgium

Liétardstraat, 31/9
B-1150 Brussel
Tel. 02/738 08 14
Tel. 02/738 08 18 (met antwoordapparaat)
Fax 02/738 08 09

Aide aux Personnes Déplacées (APD)- Brabant

Rue du Marché 35
4500 Huy
apd.hvo.holsbeek@belgacom.net
Tel/Fax 016/44 48 52

ANDERE ADRESSEN :

Platform Kinderen op de Vlucht

Service droit des jeunes de Brussel
Kiekenmarktstraat 30
1000 Brussel
Tel. 02/209 61 61
sdjbxl@skynet.be

LE FOYER

Mommaertstraat 22
1080 Brussel
Tel. 02/414 04 53
Tel. 02/414 24. 23.
Fax 02/414 16 97

UNHCR (Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de V.N.)

Van Eyckstraat 11B
1050 Brussel
Tel. 02/649 01 53
Fax 02/627 17 30

OCIV

Gaucheretstraat 164
1030 Brussel
Tel. 02/274 00 20
Fax 02/201 03 76

CIRE

Visvijverstraat 80 / 82
1050 Brussel
Tel. 02/629 77 10
Fax 02/629 77 33
service.juridique@cire.be

MRAX Mouvement contre le racisme, l'antisémitisme et la xénophobie

Parkstraat 37
1210 Brussel
Tel. 02/209 62 50
Fax 02/209 62 58

Mentor Escale asbl

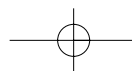
Opperstraat 19
1050 Brussel
Tel. 02/505 32 32
Fax 02/505 32 39
mentorescale@brutele.be

EXIL

Brugmannlaan 43
1060 Brussel
Tel. 02/534 53 30
Fax 02/534 30 16
exil.asbl@skynet.be

CECLR (Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding)

Koningsstraat 138
1000 Brussel
Tel. 02/212 30 00
Fax 02/212 30 30

**Medisch Steunpunt Mensen
Zonder Papieren Brussel**

Gaucheretstraat 164
1030 Brussel
Tel. 02/274 14 33 (34)
Fax 02/274.14.48
Med.Steunpunt.MZP@ping.be
www.medimmigrant.be

De Acht (voor stad Antwerpen)

Van Daelstraat 1
2140 Antwerpen
Tel. 03/270 33 32
Fax 03/235 89 78
E-mail: havenvzw@pi.be
www.de8.be/HAVEN.htm

Centrum voor Welzijnszorg Laken

E. Delvastraat 35
1020 Brussel
Tel. 02/428 99 00.
cwlaken@cggz-brussel.be
Rode Kruis België

Service TRACING

Stallaertstraat 1 - bus 7
1050 Brussel
Tel. 02/349 55 33 (of 34)
Fax 02/349 56 41

PSYCHOLOGISCHE HULPVERLENING :**Medisch Psychologisch Centrum**

Centrum Geestelijke Gezondheidszorg voor kinderen,
jongeren en gezinnen
Jacob Jacobstraat 2
2018 Antwerpen
Tel. 03/234 15 30
Fax 03/231 81 50
cjmpc@glo.be

Centre Exil

Brugmannlaan 43
1060 Brussel
Tel. 02/534 53 30
Fax 02/534 90 16
exil.asbl@skynet.be

Racines Aériennes

Rue des Steppes, 28
4000 Liège
Tel. 04/228 14 40
racines.aerienes@skynet.be

Belgisch Comité voor hulp aan de vluchtelingen

Defacqzstraat 1
1000 Brussel
Tel. 02/537 82 20
Fax 02/537 89 82

Délégué général aux droits de l'enfant

Verenigingsstraat 11
1000 Brussel
Tel. 02/223 36 99
Fax 02/223 36 46
dgde@cfwb.be

Vlaams Kinderrechtencommissaris

Leuvenseweg 86
1000 Brussel
Tel. 02/552 98 00
Fax 02/552 98 01
kinderrechten@vlaamsparlement.be

UNICEF BELGIË

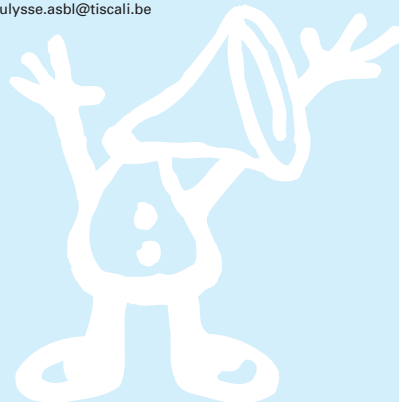
Kunstlaan 20
1000 Brussel
Tel. 02/230 59 70
Fax 02/230 34 62
info@unicef.be

La Clinique de l' Exil

Rue Château des Balances, 3 bus 24
5000 Namur
Tel. 081/73 67 22
GSM 0497/91 85 92

Ulysse

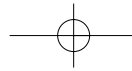
Jean Volders Laan 11
1060 Brussel
Tel. 02/533. 06 70
Fax 02/533 06 74
ulyссе.asbl@tiscali.be

BIJLAGE IV**UITREKSEL VAN DE AANBELINGEN VAN HET « PLATFORM KINDEREN
OP DE VLUCHT » OVER DE OPVANG VAN NIET-BEGELEIDE
MINDERJARIGE VREEMDELINGEN IN BELGIË, februari 2004**

Het Platform verenigt een aantal franstalige en nederlandstalige organisaties die hulp verlenen aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en werd in 1999 opgericht om de aandacht te vestigen op de gebreken en de lacunes die het statuut met zich meebrengt (of beter : het ontbreken van een statuut) voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. Het was de bedoeling om een ruimte te creëren waar informatie uitgewisseld kan worden tussen alle actoren (waaronder ook de administraties), de opvang van de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen te verbeteren en de wetgeving met betrekking tot de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen te verbeteren door voorstellen te doen die leiden tot een echt statuut voor de niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.

Uitbreuksel uit de aanbevelingen :**AANKOMST IN HET OPVANGCENTRUM**

- Iemand die beweert een minderjarige te zijn moet onthaald en behandeld worden als een minderjarige, zelfs indien een medische test later uitwijst dat er twijfel bestaat over de minderjarigheid.
- Het onthaal van een minderjarige in het centrum is een zeer belangrijk moment wat betreft zijn verder leven in dat centrum. Het centrum dient dus een duidelijke methodologie uitwerken die toepasselijk is op alle NBM.
- Op het moment van aankomst en ook tijdens het verblijf dient het personeel van het centrum ervoor te zorgen dat volledige en objectieve informatie wordt verstrekt, indien mogelijk in de moedertaal van de minderjarige, en deze informatie dient betrekking te hebben op de voorwaarden van huisvesting, opvoedkundige voorstellen, het reglement van interne orde maar ook alle bijzondere elementen die betrekking hebben op de jongere met name het verblijf, de procedures, de mogelijkheden, ... Indien nodig dient het centrum ervoor te zorgen dat de jongere in contact komt met personen of diensten die hem deze informatie kunnen verschaffen.
- Naast mondelinge informatie is het aanbevolen dat elk centrum ook een brochure opstelt die aangepast is aan de minderjarigen en die al deze informatie bevat.
- Men dient ook te zorgen voor de elementaire en vitale behoeften van de minderjarige (voeding, bed, rust, hygiëne, ...)
- Men dient een interactief gesprek te hebben met de jongere : Wie zijn wij ? Wie doet wat in het centrum ? Wat is onze opdracht ? Waar ligt de grens van wat wij kunnen doen ? En jij, wie ben je ?... De minderjarige dient gehoord te worden en een signaal-fiche dient te worden opgesteld met zijn hulp op basis van de officiële documenten en de identiteit die hij verklaard te hebben. Men dient aan de minderjarige uit te leggen waarom deze fiche moet worden opgesteld. (een vorm van identiteitskaart voor het centrum, verantwoordelijkheid van het centrum, verantwoordelijkheid van het centrum voor de minderjarige, gebruik van de fiche in geval van verdwijning).
- Men dient ook de stappen uit te leggen die men onderneemt voor de jongere (bijvoorbeeld zijn inschrijving in de gemeentelijke administratie).
- De opvang en de begeleiding van de minderjarigen in het centrum moet aangepast zijn aan de ouderdom van de minderjarige en aan de bijzondere situatie waarin de minderjarige zich bevindt. Overeenkomstig het principe van niet-discriminatie moeten de basisbehoeften op dezelfde manier verschaft worden voor alle kinderen wat ook hun

verblijfsstatus is ; indien nodig dient er een speciale bijstand te worden verleend aan een kind omdat het nog heel jong is of wegens bijzondere omstandigheden (bijvoorbeeld voor kinderen die het slachtoffer zijn van mensenhandel).

- Men dient de jongere ook mede te delen dat hij recht heeft op onderwijs (vorming) en hem ondervragen over wat hij al geleerd heeft en hem vragen wat zijn wensen zijn.
- De jongeren van het centrum verwelkomen de nieuw aangekomene.
- Het centrum dient ervoor te zorgen dat het onthaal goed verzorgd wordt en zal zorgen voor psychologische begeleiding van de minderjarige in het opvangcentrum of er buiten indien de jongere dit wenst. Men dient speciaal veel aandacht te besteden aan jongeren die traumatische ervaringen hebben gehad, of die ongewone ervaringen hebben gehad (kind-soldaten, uitmoordingen, opstanden, ...), en in het algemeen kinderen die het trauma van scheiding van hun ouders hebben meegemaakt.
- Het centrum dient onafhankelijk te zijn van de instanties die zorgen voor de plaatsing, het verblijf, de verwijdering en de asielpcedure.

VERBLIJF IN HET CENTRUM

- Een opvoeder-referent- evenals een plaatsvervanger die deze vervangt in geval de referent afwezig is wordt aangesteld voor elke minderjarige. Men legt hem uit wat zijn rol is : Wie is hij ? Wat is zijn rol ?

30

Het centrum mag geen instructies ontvangen van de instanties betreffende de opvang, de begeleiding en de pedagogische opvang. Iedere medewerker dient het beroepsgeheim te respecteren wat betreft de relatie met deze instanties en dient altijd voorrang te verlenen aan de vertrouwensrelatie met de minderjarige en het zoeken naar een oplossing op lange termijn die best beantwoordt aan de behoeften van het kind. Het kind dient betrokken te worden in het zoeken naar oplossingen, met inachtneming van zijn ouderdom, zijn maturiteit en het niveau van zijn ontwikkeling en dient geraadpleegd te worden telkens er een beslissing wordt genomen die hem aangaat.

- Elk rapport betreffende een jongere dat bestemd is voor een instantie (hulp aan jongeren, Dienst Vreemdelingenzaken, voogd, dienst voogdij, OCMW, vrederechter, jeugdrechtbank, ...) dient in kopie te worden medegegeerd aan de jongere. Men dient het rapport voor te lezen en er uitleg bij te geven ; indien nodig dient men de opmerkingen van het kind in het rapport te schrijven.
- Elke tussenkomst van het centrum gebeurt uitsluitend in het belang van het kind.

- Huisvesting in een kamer is de beste oplossing om privacy te garanderen. 4 minderjarigen per kamer is het maximum. De minderjarige dient op elk moment toegang te hebben tot zijn eigen kast die hij op slot kan doen.
- Buiten het centrum moet er ook een speelplein zijn.
- Het wordt aangeraden de groepen die het centrum opvangt gemengd samen te stellen.
- In alle centra dient hetzelfde bedrag aan zakgeld aan de minderjarigen gegeven te worden.
- Voor zover dit mogelijk is dient het leven in de centra rekening te houden met de zeden en gewoonten van de jongeren, o.a. wat betreft het hun verstrekte voedsel. De jongere dient in de mogelijkheid gesteld te worden om zijn overtuigingen uit te drukken en zijn godsdienst uit te oefenen.
- Tijdens zijn verblijf dient men de jongere te leren zelfstandig te zijn - uiteraard aangepast aan zijn leeftijd en evolutie (zie verdere details hieronder).
- Elk centrum dient een pedagogisch project te hebben (in navolging van wat men doet in de

sektor van hulp aan jongeren) en een reglement van inwendige orde op te stellen. Een raad van de inwoners dient te worden verkozen en dient te worden geconsulteerd voor de uitwerking van een reglement van inwendige orde en het behandelen van problemen met de inwoners.

- Elke tuchtmaatregel dient rekening te houden

EDUCATIEVE BEGELEIDING

- Voor een adequate begeleiding van de NBM heeft men nodig :
  - 1 opvoeder voor 3 jongeren (cfr. hulp aan de jeugd),
  - 1 sociaal assistent voor 15 jongeren,
  - 1 psycholoog in elk centrum,
  - 1 verantwoordelijke voor pedagogie,
  - 1 jurist,
  - 1 animateur.
- Het wordt aangeraden dat het personeel gemengd is.
- De aanwezigheid van een psycholoog in elk opvangcentrum is noodzakelijk voor de psychologische begeleiding van de jongeren.
- Trouwens een psychologisch toezicht op de pedagogische werkgroep die zich bezighoudt met de minderjarigen is nodig voor de goede gezondheid van iedereen.
- De aanwezigheid van een jurist is gerechtvaardigd wegens de vele procedures die ingesteld dienen te worden. Daarenboven zijn soms contacten nodig met de juridische autoriteiten en de jurist kan zeer goed samenwerken met de voogd.
- In navolging van wat er voorzien is voor toekomstige voogden van minderjarigen dient er een voortdurende vorming te worden gegeven aan de leden van het personeel van de centra. Toegang tot deze vorming kan enkel

GEZONDHEID

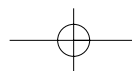
- Een kwalitatief goede algemene en gespecialiseerde medische begeleiding (met name tandverzorging en oogheelkundige verzorging) moet voorzien worden. Om dit te realiseren dient er een permanentie te zijn van een huisdokter die door de jongeren kan geconsulteerd worden binnen het centrum en buiten de uren dat zij les volgen. Naast deze permanentie dient een wachtdienst de jongeren in de mogelijkheid te stellen om vlug een dokter te consulteren.

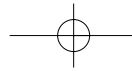
met het belang van de minderjarige. De uitzetting (verwijdering) uit het centrum of de transfer naar een ander centrum kan slechts uitgesproken worden als allerlaatste mogelijkheid en enkel wanneer er huisvesting in een ander centrum kan gevonden worden die beantwoordt aan de sociale en educatieve behoeften van de minderjarige.

- mogelijk zijn indien er genoeg opvoeders zijn teneinde afwezigheden toe te laten zonder dat dit een desorganisatie van het werk tot gevolg heeft. Deze vorming zal de volgende zaken behandelen : het vreemdelingenrecht, het administratief recht en de interculturaliteit rekening houdend met de vele landen waar de jongeren vandaan komen. Eveneens dient het personeel op de hoogte gebracht te worden van de psychologische aspecten van het asiel, de scheiding en de post-traumatische gevolgen die deze kinderen ondervinden. Het is eveneens fundamenteel dat een begeleiding wordt georganiseerd teneinde opgewassen te zijn tegen de verscheidenheid van talen die de minderjarigen spreken.
- Het is absoluut noodzakelijk om regelmatig vergaderingen te beleggen met al de interveniërende personen teneinde het werk goed te omkaderen en groepswork is verkiezelijk.
- Eens een voogd is aangesteld voor elke minderjarige, dient er samengewerkt te worden in het belang van de minderjarige, elkeen binnen de grenzen van zijn bevoegdheid.
- Er dient maximale communicatie en dialoog met de minderjarige te zijn. Het is eveneens noodzakelijk voor de goede werking van heel de gemeenschap om het privé leven van de minderjarigen te respecteren.

- De dokters moeten hun patiënten volledig informeren. Dit wil zeggen dat de patiënten van de dokter dienen te vernemen hoe het met hun gezondheid gesteld is en ook aan welke ziekten zij lijden.
- Wat jonge meisjes betreft, zij dienen de meest volledige informatie te krijgen over contraceptie, gynecologie, zwangerschap en onderbreking van zwangerschap. Meer globaal dienen alle jongeren informatie te krijgen over seksualiteit

31

- en moeten toegang hebben tot hulpdiensten die hiermee kunnen helpen. (familiale planning, centra die hulp verschaffen, ...).
- Trouwens, een psychologische begeleiding is noodzakelijk vermits deze minderjarigen dikwijls trauma's hebben ondervonden in hun land van herkomst.
- Er dienen methodes van samenwerking te worden gevonden met diensten buiten het opvangcentrum (centra voor familiale planning, centra voor geestelijke gezondheid,...)

Globale Integratie

- Vermits de mobiliteit van de minderjarige bijdraagt tot zijn integratie, dienen de opvangcentra ideaal in steden te zijn die hun willen opvangen teneinde deze minderjarigen gemakkelijk toegang te geven tot scholen, ontspanningsmogelijkheden en het leven in een gemeente. In elk geval dient het centrum ingeplant te zijn in de nabijheid van het openbaar vervoer zodat de jongeren gemakkelijk toegang hebben tot al de plaatsen in de buurt.

- Indien een medisch onderzoek naar de ouderdom van de minderjarige nodig is dient de minderjarige daarover geïnformeerd te worden. Men dient hem eveneens mede te delen waarom dit onderzoek wordt gedaan, en men dient hem ook te zeggen dat hij het recht heeft om dit onderzoek te weigeren en ook dat hij op de hoogte zal worden gebracht van het resultaat van het onderzoek. Indien nodig, zal men hem in de mogelijkheid stellen om een tegen-expertise aan te vragen.

In dat geval moet het openbaar vervoer betaald worden door het centrum.

- De gemeente moet activiteiten organiseren die tot doel hebben om de minderjarigen te helpen zich te integreren en lokale inwoners te ontmoeten.
- Om de minderjarige te helpen zich beter te integreren dient deze in de mogelijkheid gesteld te worden om zich fatsoenlijke kledij aan te schaffen evenals adequaat schoolmateriaal

Onderwijs

- Wegens de schoolplicht dient het centrum ervoor te zorgen dat elke minderjarige een onderwijs geniet dat het beste overeenkomt met zijn behoeften, mogelijkheden en wensen. Meer in het bijzonder zal het centrum ervoor zorgen dat de minderjarige aangepast onderwijs krijgt (brugklassen, integratie in het gewoon onderwijs, ...). De minderjarige dient betrokken te worden bij de keuze van de school, de oriëntatie en de taalkeuze. Men dient de keuze van de minderjarige te respecteren.

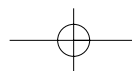
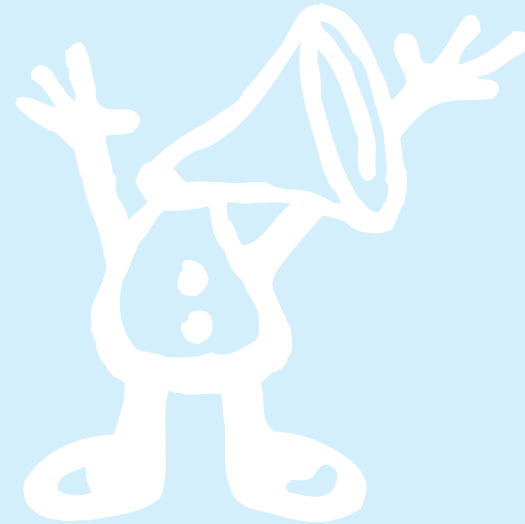
- Wanneer hij ouder is geworden dan 18 jaar, moet de minderjarige voortgezet onderwijs kunnen volgen, vermits dit een essentiële vector is voor zijn integratie, en dient hij financieel geholpen te worden. Financiële obstakels (zoals bijvoorbeeld betaling van een specifiek schoolgeld) dienen uit de weg geruimd te worden door een reglementering die hun het recht geeft om hun studies verder te zetten aan dezelfde voorwaarden als de Belgen.

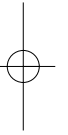
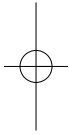
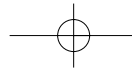
Autonomie en Verlaten van het Opvangcentrum

- In navolging van wat er gedaan wordt in de sektor die zich bezighoudt met hulp aan jongeren en om ervoor te zorgen dat die jongeren op een humane wijze volwassen worden dient men die jongeren in de mogelijkheid te stellen om een verlenging van hulp te bekomen tot zij 20 jaar oud zijn.
- Om de minderjarige te helpen om op eigen benen te staan en dus zelfstandig te zijn moeten de opvoeders een gesprek voeren met de jongere : Wat betekent het voor jou om op eigen

- benen te staan ? Wat kan je alleen en zonder anderen doen? Waar liggen de moeilijkheden ? Waar wil je gaan wonen ? Algemeen gesproken, dient men er zorg voor te dragen dat de jongere gevolgd wordt en bij elke stap wordt bijgestaan teneinde te vermijden dat er onderbrekingen zijn.
- Men dient een duurzame oplossing te vinden die aangepast is aan de situatie waarin de jongere zich bevindt: een appartement dat gesuperviseerd wordt, onthaal in een familie voor jonge kinderen, ...

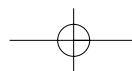
- Daarna volgen de jongeren een theoretische en praktische opleiding in verband met :
  - gezondheid (informatie over seksualiteit, meer bepaald contraceptie),
  - onderwijs en beroepsleven,
  - informatie over de administratie (bijvoorbeeld, wat is een ziekenkas, een bank),
  - hoe zijn huishouden beheren (zijn huis/kamer/appartement onderhouden, iets voor zichzelf koken, een budget opstellen enz...)
  - voogdij.
- Om dit alles in praktijk te brengen wordt de jongere in een concrete situatie geplaatst en door een team opvoeders bijgestaan
- Deze opleiding dient aan alle minderjarigen gegeven te worden wat ook hun ouderdom is om hun in de mogelijkheid te stellen om hun toekomst voor te bereiden.
- Fiches geschreven in een eenvoudige taal moeten medegedeeld worden aan de jongere in het Frans en in het Nederlands. Indien hij geen Frans of Nederlands verstaat moeten deze fiches worden voorgelezen en uitgelegd worden ; de volgende onderwerpen moeten besproken worden: het OCMW, de asielpcedure, de ziekenkas, gezondheid, huisvesting, de bank, transport, huishoudelijke taken, hulp aan jongeren, de gemeente, sociale diensten, ...
- Wanneer de jongere zich zelfstandig genoeg voelt (de opvoeders, de voogd en de jongere zelf zullen weten wanneer dit moment is aangebroken), zal men hem in contact brengen met sociale diensten die opereren buiten het centrum die hem zullen begeleiden met de eerste stappen te zetten buiten het centrum, en deze diensten zullen het werk overnemen van het opvangcentrum. Inderdaad dient de jongere een heel aantal stappen te ondernemen wanneer hij het centrum verlaat (OCMW, gemeente, Dienst Vreemdelingenzaken en CGRA, ziekenkas,...). Op dat moment is de jongere kwetsbaar en heeft hij psychologische steun nodig. Dat is de reden waarom de jongere moet begeleid worden door een externe sociale dienst (dus buiten het centrum) die ervoor zorgt dat hij voldoende gesteund wordt zodat hij uiteindelijk er in zal slagen om op zijn eigen benen te staan
- Een paar weken nadat de jongere het centrum verlaten heeft dient het opvangcentrum en ook de externe sociale dienst die de minderjarige begeleidt en de voogd een evaluatie te geven betreffende de situatie van de jongere en ook rapporteren over zijn nieuwe prioriteiten. Sommige stappen kunnen samen genomen worden, maar andere zijn niet meer nodig. In dit kader dient het accent gelegd te worden op toegang tot hulpverlenende diensten waar de jongere beroep op kan doen.

Met de steun van DGOS, het Ministerie van Justitie, de Franse Gemeenschap, de Vlaamse Gemeenschap en de Duitstalige Gemeenschap in België.

Verantwoordelijke Uitgever:
UNICEF België, Christian Wiener, Kunstlaan 20, 1000 Brussel.

« What Do You Think ? »-project

UNICEF België
Kunstlaan 20
1000 Brussel
Tel. 02/230.59.70
Fax 02/230.34.62
www.whatdoyouthink.be
email: info@whatdoyouthink.be